



ПОЛОЖЕННЯ

**про запобігання примусовій праці, сучасним формам експлуатації
та захист прав учасників освітнього процесу
Харківського національного університету радіоелектроніки**



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

ПОЛОЖЕННЯ
про запобігання примусовій праці, сучасним формам експлуатації та
захист прав учасників освітнього процесу
Харківського національного університету радіоелектроніки

м. Харків

ЗМІСТ

1 Загальні положення.....	3
2 Ключові принципи.....	3
3 Безпека в цифровому та дистанційному просторі.....	4
4 Взаємодія з контрагентами та постачальниками.....	4
5 Механізм повідомлення та реагування.....	4
6 Комісія з розгляду скарг	5
7 Відповідальність.....	6

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про запобігання примусовій праці, сучасним формам експлуатації та захист прав учасників освітнього процесу Харківського національного університету радіоелектроніки (далі – ХНУРЕ, Університет) є документом (далі – Положення), що визначає правові, організаційні та етичні засади попередження примусової праці, мобінгу, торгівлі людьми та дитячої праці в ХНУРЕ.

1.2 Положення є обов'язковим для адміністрації, науково-педагогічного персоналу, допоміжного складу, студентів, аспірантів, а також контрагентів (підрядників) університету.

1.3 Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України: Конституції України, Кодекса законів про працю України, Законів України «Про вищу освіту», «Про протидію торгівлі людьми», Кримінального кодексу України та внутрішніх нормативно-правових актів ХНУРЕ.

2 КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ

2.1 Заборона примусової праці: Будь-яке залучення працівників чи здобувачів освіти до робіт, не передбачених трудовим договором, посадовими інструкціями або навчальним планом, без їхньої добровільної згоди є неприпустимим.

2.2 Захист уразливих категорій: Особлива увага приділяється захисту прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО), здобувачів та слухачів, які поєднують навчання з роботою, та осіб, які перебувають у скрутному матеріальному становищі через воєнні дії.

2.3 Протидія експлуатації під час практики: Забороняється використання безкоштовної або неналежно оплачуваної праці студентів під час виробничої чи переддипломної практики, що виходить за межі освітньої програми.

2.4 Недопущення дитячої праці: Працевлаштування осіб віком до 18 років здійснюється виключно відповідно до вимог КЗпП України, із суворим дотриманням тривалості робочого часу та заборони нічних змін.

3 БЕЗПЕКА В ЦИФРОВОМУ ТА ДИСТАНЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

3.1 В умовах дистанційного та змішаного навчання забороняється примушувати працівників чи здобувачів до виконання обов'язків у позаробочий час або комендантську годину, під час повітряних тривог або за відсутності безпечних умов праці, світла, зв'язку тощо.

3.2 Забезпечуючи цифрову безпеку від шахрайства, ХНУРЕ бере зобов'язання моніторити та блокувати на своїх інформаційних ресурсах (сайтах, кар'єрних порталах, чатах) сумнівні вакансії («робота за кордоном без знання мови», «швидкий заробіток»), що мають ознаки залучення до торгівлі людьми чи фінансових махінацій.

4 ВЗАЄМОДІЯ З КОНТРАГЕНТАМИ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ

4.1 ХНУРЕ дотримується процедур перевірки партнерів (Due Diligence) та етичного відбору постачальників товарів та послуг у сфері будівництва, ремонту, охорони, клінінгу тощо.

4.2 Договори з підрядниками мають містити антиексплуатаційний пункт про розірвання контракту в разі виявлення фактів використання ними примусової, неофіційної праці або порушення прав працівників.

5 МЕХАНІЗМ ПОВІДОМЛЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ

5.1 Кожен працівник або здобувач вищої освіти, який стикнувся з проявами примусової праці, незаконного тиску або мобінгу, має право звернутися до:

- Уповноваженої особи з питань запобігання корупції;
- Юридичного відділу ХНУРЕ;
- Комісії з трудових спорів ХНУРЕ;
- Спеціальної електронної скриньки довіри з можливістю анонімного повідомлення.
- Національної гарячої лінії з протидії торгівлі людьми та консультування мігрантів (527 або 0800505501), а також лінії Громадської організації «Ла Страда–Україна» (116123 безкоштовно з мобільних телефонів; 0800500335 безкоштовно зі стаціонарних телефонів).

5.2 Університет гарантує конфіденційність заявнику та захист від будь-яких форм академічного або дисциплінарного тиску (помсти) за повідомлення про порушення прав.

6 КОМІСІЯ З РОЗГЛЯДУ СКАРГ ТА ВНУТРІШНІХ РОЗСЛІДУВАНЬ

6.1 Комісія з питань етики праці та захисту від експлуатації (далі – Комісія) є постійно діючим колегіальним дорадчим органом ХНУРЕ, що створюється наказом ректора університету.

6.2 До складу Комісії на паритетних засадах входять:

- представники юридичного відділу університету;
- представники первинної профспілкової організації працівників ХНУРЕ;
- представники Студентського сенату та профкому студентів для забезпечення прозорості у разі розгляду скарг здобувачів вищої освіти;
- уповноважена особа з питань запобігання корупції.

6.3 Повноваження Комісії:

- реєстрація та неупереджений розгляд заяв щодо примусової праці, мобінгу або академічного тиску;
- проведення внутрішніх розслідувань, збір доказів, опитування сторін конфлікту та свідків;
- залучення за потреби зовнішніх експертів, правозахисників чи представників Держпраці, офісу омбудсмена;
- формулювання висновків та рекомендацій для адміністрації ХНУРЕ щодо притягнення винних до дисциплінарної відповідальності.

6.4 Регламент розгляду скарг:

- Комісія зобов'язана розпочати перевірку протягом 5 робочих днів з моменту отримання скарги;
- термін розгляду звернення не може перевищувати 15 робочих днів (у складних випадках термін може бути продовжено ректором до 30 днів);
- засідання Комісії вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 її затвердженого складу. Рішення ухвалюються простою більшістю голосів.

6.5 Конфлікт інтересів: якщо скарга стосується безпосередньо члена Комісії або його близьких осіб, такий член усувається від розгляду справи.

7 ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

7.1 Порухення норм цього Положення посадовими особами ХНУРЕ тягне за собою дисциплінарну відповідальність, аж до звільнення з роботи згідно з КЗпП України.

7.2 У разі виявлення ознак кримінальних правопорушень (вимагання коштів, торгівля людьми, примус до праці з погрозами) адміністрація університету негайно передає матеріали до правоохоронних органів України.